No. 1336

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 12 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 September.

Men leest in de morgen-editie van het *Handelsblad*:

»De stemopneming wordt door zes bureaux onafgebroken voortgezet. Gisteren van 9 ure des morgens tot 4 ure des namiddags, vervolgens weder van 6 tot circa 11 ure des avonds is daarmede zonder tusschenpozing voortgegaan.

»Ten 9 ure dezen morgen heeft men het werk weder opgevat.

»Ten 12 ure hadden de kandidaten *der drie Amsterdamsche kiezersvereenigingen* de volgende stemmen op zich vereenigd:

J. F. Alberdingk Thijm.	444	Mr. H. J. Koenen.	949
Dr. G. A. N. Allebé.	285	B. Kooy Jz.	796
Mr. C. D. Asser.	683	H. M. Labouchère.	238
Mr. A. Backer Jr.	449	P. Langerhuizen.	463
Mr. M. Wiardi Beckman.	539	S. J. van Limburg Stirum.	364
Mr. W. E. J. Berg.	908	Leo Lippman.	396
Mr. J. J. Teding van Berkhout	506	Mr. J. W. van Loon.	227
J. B. Beuker	556	Mr. P. Lijndrajer Jr.	395
L. A. Bienfait.	503	B. J. Momma.	1018
J. Boelen J. Rz.	466	Mr. A. S. van Nierop.	301
Mr. C. H. B. Boot.	912	A. Nieuwenkamp.	267
Mr. P. J. Bosch van Drakestein.	690	Mr. S. E. Nijkerk.	373
Mr. J. de Bosch Kemper.	975	F. van der Oudermeulen.	1020
A. van Bosse.	989	A. J. van de Poll.	645
A. W. Baron van Brienen.	370	Mr. A. A. Reäel.	510
J. F. [illegible]	[illegible]	Mr. G. C. J. van Reenen.	1094
J. Brouwer Ancher.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
D. D. Buchler.	592	Mr. D. [illegible] van Rozenburg Jr.	301
Dr. E. C. Buchner.	454	J. I. A. Santhagens.	532
S. Cats Bussemaker.	652	Mr. G. Schimmelpenninck Jz.	390
S. Cool.	829	C. J. Sieburgh.	367
Mr. Is. da Costa.	174	J. H. Smaale Jr.	290
Mr. J. M. Deutz van Assendelft.	520	J. Spengler.	1006
J. van Eik.	222	Mr. J. J. Uytwerf Sterling.	631
B. Goudswaard.	295	S. van J. Teixeira de Mattos.	761
Mr. H. C. Hooft Graafland.	661	B. Tideman.	326
Mr. C. F. Gulcher.	231	N. Tra-Kranen.	1007
P. van Marselis Hartsinck.	683	Mr. J. W. Tydeman.	384
Dr. J. P. Heije.	310	J. G. Veening.	168
Dr. A. W. F. Herckenrath.	491	Mr. J. Messchert v. Vollenhoven.	735
A. Heldekoper.	604	Mr. A. de Vries.	542
Mr. J. van Iddekinge.	681	I. Warnsinck.	624
A. F. Insinger.	730	F. C. Zillesen.	478
Mr. M. W. 's Jacob.	428		
J. W. Kerkhoven.	911		

»Er waren op dat oogenblik ongeveer 1100 stembiljetten gedepouilleerd.

»Wij herinneren, dat van de 5991 kiezers 3418 zijn opgekomen. De meerderheid is niet juist te bepalen, omdat nog niet bekend is, hoevele briefjes van onwaarde zijn."

De leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal waren opgeroepen om hunne werkzaamheden, gisteren middag ten 1 ure, te hervatten. Zij waren echter niet zoo talrijk opgekomen, dat het mogelijk was eene zitting te houden. De leden, die ter vergadering waren verschenen, zijn na voorlezing van de ingekomene stukken, onverrigter zake uit een moeten gaan, en de zitting is tot heden verdaagd, in de hoop dat er dan genoegzaam d. i. de helft der leden zullen zijn aangekomen, om wettig te kunnen vergaderen en besluiten.

Het schijnt eene, zeker niet prijsbare, gewoonte te worden, dat de leden der Tweede Kamer, bij het hervatten harer werkzaamheden, niet dan zeer traag en zoo laat mogelijk, in de Kamer komen. Het is niet meer mogelijk om, als de Kamer huiswaarts is geweest, haar bij tijds vereenigd te krijgen. Wij weten wel, dat bij velen die traagheid, om zich in de residentie aan het werk te zetten, voortspruit uit het besef, dat de zittingen te lang duren. Wij willen daarenboven nog gaarne bekennen, dat de zittingen te lang van duur zijn, om wezenlijk vruchtbaar te kunnen blijven. Maar daarmede kunnen wij niet verschoonen de achteloosheid van velen, die zich niet dan schoorvoetende en met weerzin op hun post laten vinden. Dat gebrek van belangstelling bij de leden der Kamer, om op den beschreven tijd zich te vereenigen, is niet geschikt om belangstelling bij de bevolking aan te kweeken. Als men de vertegenwoordigers altijd bereid ziet, om bij iedere gelegenheid zoo spoedig mogelijk de vergadering te ontvlugten, en hen daarentegen niet dan met moeite en altijd te laat kan vergaderd krijgen; dan is die kleinachting van de leden der Kamer voor hare werkzaamheden geen middel om de bevolking hoogachting in te boezemen.

De brieven van den heer Gladstone aan Lord Aberdeen tegen het gouvernement van Napels hebben in de politieke wereld veel gerucht gemaakt. De beschuldigingen tegen den Koning van Napels met even groote ligtvaardigheid als brutaliteit openbaar gemaakt, kregen in de pen van den heer Gladstone eene waarde, die zij niet zouden gehad hebben in die van een der revolutionnaire bannelingen. De heer Gladstone toch behoort in Engeland tot de aristokratische tory-partij, en had zich daarin als een geacht en verdienstelijk behoudend staatsman doen kennen. Hij stond dus te hoog aangeteekend in de schatting der openbare meening, dan dat zijne van grove onwaarheden gevulde brieven geen groot opzien moesten baren. Daarbij kwam, dat Lord Palmerston bij het parlement, in strijd met alle beginselen van regt en met alle vormen van diplomatie, de openlijke verklaring kwam geven, dat de inhoud dier brieven allezins werd bevestigd door de rapporten van zijne agenten — eene verklaring, die de vertegenwoordigers der Mogendheden bij de Koningin van Engeland algemeen heeft ontstemd, en in al de kanselarijen van Europa zeer euvel is opgenomen.

Het is op dit oogenblik op het vasteland algemeen bekend, dat de naam van den heer Gladstone geen de minste waarde mag doen behouden aan de beschuldigingen, in zijne brieven tegen het Napolitaansch gouvernement ingebragt. Het is blijkbaar dat de Engelsche tory zich schandelijk liet misleiden, toen hij te Napels verbleef, en door de revolutionnaire agenten van Lord Palmerston zich op den mouw liet spelden, al wat de revolutionnaire partij tegen den Koning kan begunstigen.

Intusschen mag men zich afvragen, hoe het mogelijk is geweest, dat een man als Sir Gladstone, zich zoo heeft kunnen laten gebruiken ten dienste der anarchieke hartstogten in Italie.

Wij gelooven, dat wij de oplossing van dit raadsel moeten zoeken in de Engelsche partijzucht, die elken Tory, evenzeer als elken anderen Engelschman, verblindt. Er zijn hier twee omstandigheden, die allezins geschikt zijn, om den heer Gladstone ontvankelijk te maken voor al wat den Koning van Napels schaden kan.

Het is blijkbaar, dat de groote Mogendheden van het vasteland, alle zonder uitzondering, Engeland mistrouwen, ten gevolge van de machiavellistische politiek, die Lord Palmerston op het vaste land de hand heeft doen steken in elke revolutionnaire beweging. De Mogendheden, Frankrijk daarvan niet uitgezonderd, door ondervinding geleerd, beginnen zich evenzeer tegen Engeland, als tegen de demagogen, te wapenen. Engeland gevoelt zich alzoo in de Europesche politiek geïsoleerd. En ofschoon de staatslieden aldaar goed bekend zijn met de oorzaak van het wantrouwen, waarmede men Engeland bejegent, zoo kunnen zij niet van zich verkrijgen, om dat niet euvel te duiden, en zich daarover niet te wreken. Den heer Gladstone is die gemoedsstemming niet meer vreemd dan een ander, en hij was, te Napels komende, bereid, alles te gelooven wat zijner partijzucht dienen kon. Te meer, omdat onder de Mogendheden van het vasteland, niemand ridderlijker zijne gezindheid jegens Engeland openbaart dan de Koning van Napels, die zelfs niet gewild heeft, dat een enkel stukje uit de produkten van zijn land op de Londensche tentoonstelling verschijnen zou. De Koning van Napels, die zich alzoo vermeet openlijk, aan het hoofd der Europesche vorsten, Engeland te braveeren, wordt des te meer het mikpunt van Albion's wrevel, omdat hij onder de Mogendheden het gemakkelijkst door Britsche magt te bespringen, en voor Britsche eigenbaat het voordeeligst aan te tasten is.

En in deze laatste overweging vindt men de tweede omstandigheid, die den heer Gladstone kan hebben gebragt tot het schrijven der hatelijke brieven, die wij bespreken. Engeland heeft behoefte, en streeft er naar, om den voet te zetten op het eiland Sicilië. Dat is een militair punt, dat nog op die hoogte aan Engeland ontbreekt, om zich in de Middellandsche zee krachtig te vestigen. Hoe meer de Koning van Napels in moeijelijkheid geraakt met de revolutionnaire zamenzweringen des te beter voor Engeland, dat daarin de gelegenheid hoopt te vinden, om bij wijze van protectoraat of onder voorwendsel van humaniteit, of onder welk voorgeven ook, op Sicilië te landen, en zich daar te nestelen. En dat de heer Gladstone bepaaldelijk en vooral een begeerig oog op Sicilië heeft geslagen, zouden wij vermeenen daaruit te moeten afleiden, dat hij de wreedheid van den Koning van Napels besprekende, zich bepaalt bij het schiereiland, maar het eiland Sicilië, waar de koning het gestrengst is moeten te werk gaan, omdat daar de revolutie het felst heeft geheerscht, niet noemt. Dit is zeer in het oog loopend. En, naar onze wijze van zien, is dit stilzwijgen zeer welsprekend, zoo als de Maistre ergens zegt.

Intusschen, de brieven van den heer Gladstone hebben te veel gerucht gemaakt, dan dat zij niet vroeg of laat naar verdiensten zouden worden geschat. Die oogenblik van geregtigheid is reeds vroeger aangebroken dan wij hadden durven verwachten. In Engeland, waar zij de volkspassiën vleijen, mogen zij nog opgang maken; op het vasteland ontgaan zij de minachting niet. Mogen zij alzoo in Engeland aan de tory-partij eenige populariteit bezorgen; op het vasteland hebben zij Englands vuige politiek meer en meer ontsluijerd. En zij zullen daar tot resultaat van al het geraas, dat zij in de wereld hebben gemaakt, geen ander gevolg hebben, dan dat de Mogendheden zich meer en meer vereenigen tegen de verderfelijke en schandelijke politiek van het trouwlooze Albion.

De Engelsche vloot nadert Sicilië. Het is, zegt het blad *le Bons Sens* van Annecy, alsof Albion aan de vrienden en broeders toeriep: »Wij zijn gereed om u te helpen; werpt de Koningen omver, en de Engelsche aristokratie zal u bijstaan, omdat Engeland er bij kan winnen; werpt den Paus omver, en de Engelsche Protestanten zullen u helpen, want niets kan hun op dit oogenblik aangenamer zijn, al ware het slechts om zich te wreken over den pausselijken aanval."

Eergisteren hebben wij gemeld dat de Napelsche regering voornemens is de beschuldigingen door Lord Palmerston tegen haar ingebragt, op voldingende wijze te wederleggen. Het officieele *Dagblad der Beide Siciliën* maakt reeds een begin met die wederlegging in het volgend artikel, waarin op grond van authentieke bewijsstukken eene logenstraffing wordt aangekondigd der brieven van Sir Gladstone:

»Indien H. M. de koningin van Engeland, zoo leest men in gemeld dagblad, bij gelegenheid der prorogatie van het Parlement, hetzelve niet verzekerd had: »dat voortdurend met de buitenlandsche mogendheden de meest vriendschappelijke betrekkingen werden onderhouden," het antwoord door Lord Palmerston in de zitting van het Huis der Gemeenten gegeven op de interpellatie van zijn vriend Lacy Evans over den toestand van het koningrijk der Beide Siciliën, had ons dan in de angstige vrees kunnen brengen dat wij, zonder het te willen, met de regering van Groot-Brittanje in eene kwade (*non buona*) verstandhouding verkeerden.

»En in waarheid, welke andere meening zou in ons hebben kunnen opkomen, ziende hoe de edele Lord die ongerijmde, afschuwelijke en ongehoorde lasteringen [illegible] goede munt opneemt, die de heer Gladstone [illegible] zelf bekent, in de gevangenissen [illegible] opgezameld, en die hij [illegible]

stoord in de brieven aan Lord Aberdeen; ziende hoe de edele Lord daaraan zooveel vertrouwen schenkt, dat hij die lasterlijke brieven gebezigd heeft om op zijn ministerieelen zetel woorden uit te spreken, die de strekking hebben om onze regering tot een voorwerp te maken van den haat en de afschuw des menschdoms. Ook moet hierbij worden gevoegd dat hij openlijk verklaarde het besluit te hebben genomen, in strijd met alle diplomatieke gebruiken, om die brieven aan alle Engelsche gezanten bij de vreemde hoven toe te zenden, ten einde aan die hoven te doen kennen den vreeselijken en hemeltergend onbillijken toestand, dien men aan ons land zou willen toedichten, even alsof die hoven niet hunne eigen gezanten hadden, en alsof deze onbekwaam, verblind, ontrouw en zoo nalatig in hunne pligten waren, dat zij hun dienst door anderen lieten waarnemen.

»Maar ofschoon wij onmogelijk de groote verbazing kunnen verbergen, waarin ons deze onverwachte en onverklaarbare houding van den minister eener bevriende mogendheid heeft gebragt, op welker vriendschap wij zulk een hoogen prijs stellen, gevoelen wij ons echter genoopt om uit al ons vermogen te trachten in het gemoed der brave lieden de vrees en de bezorgdheid uit te wisschen, die de vijanden van alle maatschappelijke orde geen gelegenheid laten voorbijgaan hun in te boezemen. Vermits bovendien onze regering, door de trouwe en loyale toepassing van de wijze wetten die ons regeren, en bijgestaan door de onpartijdigheid van verlichte regtbanken, slechts werkt om den vrede dien het land geniet, en die het zijne voortreffelijke voordeelen doet smaken, te versterken; en vermits zij dagelijks hare gestadige en onvermoeide zorgen om de verdwaalde lieden weder tot de overtuiging van hunnen pligt terug te brengen, met het beste gevolg bekroond ziet, koesteren wij het vertrouwen dat de edele Lord, die in den grond zijns harten een vijand is van al wat zulke lofwaardige bedoelingen zou kunnen tegenwerken, zich ook voorzeker en volgaarne beijveren zal om aan de Britsche gezanten bij de vreemde hoven een geestdrift te doen toekomen, dat hem eerdaags zal toegezonden worden en dat op eene zegevierende wijze de lasterlijke aantijgingen van Sir Gladstone zal logenstraffen en te niet doen, en zulks op grond van authentieke bewijzen en van de bepalingen onzer wetgeving. Die gezanten, op deze wijze van de waarheid ingelicht, zullen zich dan onthouden van doemwaardige maatregelen, waardoor men de logen de plaats der waarheid wil doen innemen."

De *Assemblée Nationale* doet deze verklaring van het Napelsche dagblad vergezeld gaan van de volgende opmerkingen:

»Het zoo even medegedeeld artikel zal, gelooven wij, aan Lord Palmerston weinig genoegen geven. Zijne Lordschap heeft zich reeds kunnen overtuigen dat zijn pleidooi ten gunste van Sir Gladstone weinig of geen bijval in Europa had gevonden; de rapporten zijner agenten hebben hem aangaande dit punt reeds genoegzaam moeten inlichten. Men mag zelfs zeggen dat er over dit onderwerp een eenparige kreet van verontwaardiging in alle kanselarijen is opgegaan; te Londen zelfs heeft het korps diplomatiek zich daarover eenparig met zulk eene hevigheid uitgelaten, dat Lord Palmerston in spijt van zijne alom bekende onverschrokkenheid, geheel en al in verlegenheid geraakt, wanneer men hem over de Napelsche aangelegenheden spreekt. Wij hopen echter dat hij nog niet aan het einde is met de misrekeningen, die hij zich zelven heeft bereid, en dat het billijke vonnis dat de tijdgenoot nu reeds over hem velt, nog slechts zal beginnen jegens hem voltrokken te worden, in afwachting van de onverbiddelijke en onherroepelijke veroordeeling, waarmede het nageslacht hem zal treffen."

De *Nederlander* heeft bij herhaling op verwijtenden toon te kennen gegeven, dat de katholijke bladen gewoon zijn onregt te plegen ten opzigte van den heer Groen van Prinsterer, door de verdiensten te miskennen welke hij zich op het terrein van de geschiedenis des vaderlands verworven heeft. Wat ons betreft — het zij ons toegestaan tegen deze beschuldiging op te komen. Door niemand kunnen de uitstekende gaven hooger geschat worden, welke de heer Groen ten bate onzer geschiedenis heeft ten toon gespreid; niemand kan hem erkentelijker zijn dan wij voor de middelen, welke wij aan zijnen ijver en aan zijne met volhardend geduld voortgezette nasporingen verschuldigd zijn, om tot eene juistere en naauwkeuriger constructie van onze geschiedenis te komen, dan wij tot dusverre bezaten. Het ruime gebruik dat wij van zijn beroemd werk, de *Archives*, maken, bewijst overigens beter dan betuigingen van erkentelijkheid zulks vermogen, op welken hoogen prijs deze uitstekende verzameling van authentieke stukken, zoowel als de hen begeleidende betoogen van den heer Groen, door ons gesteld worden. Dit volsta.

Intusschen, op welken hoogen prijs de *Archives* ook door ons gesteld worden, niet zonder vrucht is, naar onze meening, de gelijktijdige studie van de *Archives* en het *Handboek* van denzelfden auteur. Zelfs achten wij haar noodzakelijk. Om, bij voorbeeld, tot het regt verstand te komen van menige stelling in de *Archives*, is het *Handboek* onmisbaar, en zoo omgekeerd. *Archives* en *Handboek* lichten zich wederkeerig toe en completeren zich wederkeerig.

Wij willen deze onze meening, welke het ons niet overbodig schijnt met bescheidenheid onder de aandacht te brengen van hen, die zich met historische nasporingen bezig houden, met een treffend voorbeeld staven.

Het wordt ons toegegeven door hen, die in Willem van Oranje »den christenheld bij uitnemendheid" vereeren, dat hem, vóór zijn vlugt naar Duitschland, met grond veel ten verwijt mogt worden gemaakt. »Wij beweren niet, zegt de heer Groen met loffelijke rondborstigheid, dat toen ter tijde zijne beweegredenen alle even prijzenswaardig en zijne middelen alle even wettig zijn geweest. . . . Wij stemmen zelfs gereedelijk toe, dat er verschil, ja, tegenstrijdigheid bestond tusschen het gedrag van den Prins vóór en ná dat hij den hernieuwenden invloed had leeren kennen der waarheid die in Christus is (*Archives* I, XLVII)."

Zoo mag het derhalve als uitgemaakt beschouwd worden, dat de qualificatie van »christenheld bij uitnemendheid" door Oranje niet verdiend was in de jaren, welke zijne vlugt naar Duitschland voorafgingen, toen hij bijna een millioen schuld had en aan het hoofd stond van hen die, ten einde raad, het revolutiewerk voorbereidden.

Verdiende hij later deze qualificatie van »Christenheld bij uitnemendheid"? Verdiende hij die later, toen door zijn toedoen, »de veranderingen, beroerten, tweedrachten in deze Landen gekomen zijn, daer van alle d' ongelucken over deze Nederlanden zijn gevolgt, de welke so vele te groter schynen, als men aensiet de gestaltenisse des Lands so die was voor het toekomen dezer ongevallen. Want het Nederland en hadde in lange jaren noxt so in voorspoed, macht, ryckdom en coopmanschap toegenomen, als het dede voor de beroerten (Bor. 1)." Verdiende hij die qualificatie later, in den tijd zijns levens namelijk, toen hij huwde met de negentienjarige kloosterlinge Charlotte van Bourbon, terwijl Anna van Saksen nog niet door hem gerepudieerd was geworden? Eene opmerkenswaardige bijdrage tot het beantwoorden van deze vraag, wat Oranje's gedragingen als Staatsman betreft, vinden wij bij den heer Groen.

Wanneer men zijne onschatbare *Archives* doorloopt, dan ontmoet men menige plaats, waaruit blijkt dat hij zich niet bezwaard voelt om aan Oranje den naam van Christenheld te geven. Om eene uit vele aan te halen: »*Lorsque Guillaume comprit l'Evangile*," dus zegt hij (*Archives* I, XXII), »*il désira concilier ses devoirs envers Dieu avec l'obéissance au Souverain*," d. i. toen Willem het Evangelie begreep, begeerde hij zijne pligten jegens God in overeenstemming te brengen met de gehoorzaamheid aan den Souverein.

Van belang is het, bijv. uit het *Handboek* des heeren Groen te vernemen, hoe hij het aanlegde om deze zijne begeerte te bevredigen. Wij schrijven tot dat einde een paar plaatsen daaruit af.

»Don Juan, in al de kracht en fierheid der jeugd, door schitterende krijgsbedrijven vermaard, Nederlander en uit Keizerlijk bloed, komt, als Landvoogd, *gelast en gezind om toegeeflijk te zijn;* de Staten der 15 gewesten waren gereed zijn *regtmatig* gezag te erkennen, en het doel der pacificatie van Gent was inderdaad bereikt. *Maar niet het doel van den Prins.* DEZE WEKT MISTROUWEN, ten aanzien der beloften van des Konings Stedehouder, *legt hem velerlei moeijelijkheden in den weg en schijnt weldra bevrediging onmogelijk te hebben gemaakt* (blz. 186)."

»De Landvoogd voldeed met ijver en naauwgezetheid aan het verdrag. Desniettemin *gelukte het op nieuw verwijdering en spanning tusschen hem en de Staten te bewerken.* Nog maanden lang werd hij uit de hoofdstad Brussel geweerd; *de uitoefening van zijn gezag ook daarna telkens belemmerd;* magteloos, tengevolge van de opgewondenheid des Volks; *werd hij vergnisd, bespot, door zamenspanning met lijfsgevaar bedreigd;* tot dat hij, wanhopig en radeloos, plotseling, door het verrassen van het kasteel van *Namen*, zich zelven in veiligheid, maar, GELIJK DE PRINS ZEER WEL BEREKEND HAD, *Nederland in de wapenen bragt* (blz. 187)."

»Verlangend om, ter voldoening van zijnen last, herstel van rust en eendragt te bewerken, liet Don Juan wiens verlegenheid ten top gestegen was, zich de meest vernederende voorwaarden welgevallen; *reeds kon de vrede als op nieuw gesloten worden beschouwd, toen de Prins van Oranje*, op verzoek van een magtigen aanhang, naar Brussel geroepen, *met behendig overleg, in het antwoord der Staten-Generaal aan den Landvoogd eene wijziging bragt, waardoor de krijg onvermijdelijk werd* (blz. 189)."

Wij bepalen onze aanhalingen tot deze weinige plaatsen. Zij zijn intusschen, naar wij vertrouwen, voldoende om te begrijpen in welken zin het woord der *Archives* moet opgenomen worden: dat »toen Willem het Evangelie begreep, hij zijne pligten jegens God in overeenstemming begeerde te brengen met de gehoorzaamheid aan den Souverein."

Uit het aangehaalde voorbeeld blijkt tevens overvloediglijk, hoezeer de gelijktijdige beoefening van de *Archives* en het *Handboek* van den heer Groen nuttig is.

In een oogenblik als het tegenwoordige, waarin het ons door de tegenpartij toegegeven wordt, dat wij het regt hebben aan het meerendeel der Protestanten de volstrekte verloochening zelfs der eerste leerstukken van het Christendom ten laste te leggen — in zulk een oogenblik verdienen de volgende woorden van den onvolprezen de Maistre, ten jare 1814 geschreven, en heden ten dage van eene nog baarblijkelijker waarheid dan toen, bijzondere opmerkzaamheid:

». . . . In den tegenwoordigen staat van zaken en te midden der stroomen van licht die over Europa verspreid zijn, zijn slechts twee godsdienstige systemen mogelijk: het Katholicismus en het Deïsmus; tusschen deze twee uitersten, is er voor geen derde eene houdbare plaats. Een Protestant, in den echten zin des woords, indien hij nog bestond, zou een belagchelijk wezen zijn; maar er zijn geen Protestanten meer in de oorspronkelijke beteekenis van het woord. Wanneer eene zaak, die uit haren aard bewegelijk en veranderlijk is, eenen naam heeft gekregen, dan blijft die naam bestaan terwijl de zaak verandert; en lang daarna besluit men uit het bestaan van den naam tot het bestaan van de zaak. Een Protestant van onze dagen is een mensch die zegt, gelijk La Fontaine sprak: »Ik heb uw Nieuw Testament ontvangen; het is een vrij goed boek." Het onbestemd besef is hem bijgebleven, *dat er in het Christendom toch wel iets goddelijks is;* maar wanneer men in bijzonderheden treedt, dan is niemand het eens met anderen, uitgenomen op de *hoofdbeginselen*, zoo als zij zeggen, dat is: *ik geloof in God en in Zijn Zoon hoedanig ook*, (*je crois en Dieu et en son Fils quelconque*), en dat is het wat ik zoo straks zeide. Gij spreekt mij van protestantschen ijver; daar is geen ijver, daar zal er geen zijn, daar is er geen geweest, daar kan geen ijver zijn buiten de waarheid. In alle afgescheidene sekten neemt men den haat tegen ons voor *ijver*, die echter geheel liefde is, zelfs in die mate, dat hij zou ophouden te bestaan zoo hij kon haten: de ijver, welken gij bedoelt, is haat met het *masker* der liefde voor 't gelaat."

Dat de hertog van Norfolk werkelijk zijn heilig voorvaderlijk geloof verzaakt en het Protestantisme omhelsd heeft, schijnt thans zeker te zijn. Deze hooggeplaatste Hoveling heeft, vergezeld van de hertogin zijne echtgenoote en van zijne dochter Lady Adeliza Fitzalan Howart, de godsdienstoefening in de protestantsche kapel van Arundel bijgewoond en aldaar tevens deel genomen aan het *avondmaal* volgens de leer en de gebruiken der Anglikaansche Staatskerk.

Het heeft H. M. de Koningin behaagd aan de Dames Directrices van de loterij, ten behoeve der Vrouwen-Vereeniging te Utrecht, te doen toekomen twee uitstekende fraaije porceleinen vazen, als geschenk voor die verloting.

Z. M. heeft tot onder-commissaris van politie te Leyden benoemd den heer D. A. Hendriks, thans inspecteur van politie der eerste klasse te 's Gravenhage.

Ter voldoening aan de bepalingen vervat in de wet van den 17den September 1849 (*Staatsblad* n°. 46), is ter Algemeene Rekenkamer weder overgebragt voor eene som van *vijf honderd drie duizend zeven honderd tien gulden* aan ingetrokken muntbiljetten, van f 1000, f 500, f 100 en f 10, zoodat er thans, met inbegrip der bij vorige aankondiging vermelde som van f 14,720,030 voor een bedrag van *vijftien millioen, twee honderd drie en twintig duizend zeven honderd veertig gulden* aan muntbiljetten krachtens deze wet uitgegeven, is ingetrokken.

Al deze muntbiljetten zijn bij de Algemeene Rekenkamer volkomen onbruikbaar gemaakt en zullen aldaar blijven berusten totdat derzelver geheele vernietiging, overeenkomstig den inhoud van art. 5 der bovengemelde wet, zal kunnen plaats hebben, als wanneer van die vernietiging op nieuw zal worden kennis gegeven.

Bij den Minister van Financien is, door tusschenkomst van den heer J. B. Swinkels, roomsch-katholiek priester te Amsterdam, eene som van dertig gulden voor 's Rijks schatkist ontvangen.

SMILDE, 8 Sept. De postkar van Meppel op Assen, raakte heden middag, vermoedelijk door een vonk uit de pijp of van de sigaar van een bij den postillon opzittenden passagier in brand. Twee niet in de daarvoor bestemde bak, maar los in de kar liggende paketten, van de hulpkantoren Havelthe en Dieverbrug, in linnen zakjes gesloten, verbrandden geheel; en dat voor het hulpkantoor alhier, in een lederen zakje, was vrij erg beschadigd. Dergelijke voorvallen uit onachtzaamheid, kunnen groote schade veroorzaken, en men hoopt dat hieromtrent de meest mogelijke voorzigtigheid moge worden ter harte genomen. (*N. R. C.*)

MAASTRICHT, 8 Sept. Even na middernacht ontstond alhier weder brand in de St. Anthonisstraat, ten huize van den landbouwer Willems. Al spoedig waren

duizende menschen op de been; en allen beijverden zich om het eerst om behulpzaam te zijn, daar het gevaar groot was. Na vereenigde krachts-inspanning, en met de hulp van een aantal bluschmiddelen, onder welke men ook nu weder met genoegen opmerkte de brandspuiten van de heeren Regout en Rousseau, mogt men er in slagen den brand tegen 2 ure meester te worden. (*ib.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Woensdag 10 September.

De Kamer heeft heden geene zitting kunnen houden, daar de leden niet in genoegzamen getale zijn opgekomen.

De Voorzitter heeft kennis gegeven, dat ingekomen is eene koninklijke boodschap betrekkelijk de geboorte van een Prins.

Onder de verder ingekomen stukken behooren: twee wetsontwerpen, het eene betreffende het armbestuur en het andere betreffende de jagt en visscherij;

nadere opgaven door den Minister van Finantien ingezonden omtrent de ontvangsten van het opgeheven fonds der nationale nijverheid;

verslag door den Minister van Kolonien ingezonden omtrent het beheer der kolonien en buitenlandsche bezittingen en den staat waarin zij zich bevinden, over 1849, en

eene missive van de Algemeene Rekenkamer, houdende kennisgeving van het overlijden van Mr. A. R. de Wendt, voorzitter der Rekenkamer, opdat in die vacature voorzien worde.

De Kamer is op nieuw bijeengeroepen tegen morgen ochtend ten elf ure.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 September. Er is zeer weinig belangrijks te melden. De dagbladenpolemiek zonder eenig doel, en eindelooze voorstellen van alle zijden zonder besluit noch oplossing, ziedaar de balans der Parijzer pers voor heden opgemaakt.

— Men wil thans zeker weten, dat het Elysée een poging tegen de kieswet van 31 Mei zal beproeven, zoodra de Vergadering hare zittingen heeft hernomen. Maar vooreerst zou nog moeten beslist worden, of het tegenwoordig kabinet door de komst van den heer Odilon Barrot zou gewijzigd worden, daar deze zich vergenoegen zou met veranderingen in de kieswet te vragen; dan wel of een zuiver Elyseesch kabinet zou worden benoemd, dat in last kreeg de geheele wet in te trekken en de algemeene verkiezingen te herstellen.

Thans is de stemming van alle departementen over de constitutie bekend. Onder die departementen die eenvoudig [illegible] het departement Neder-Loire, [illegible] de voorwaarde bijvoege, dat zij strekken moge tot herstelling der wettige monarchie.

— Dat de minister Leon Faucher zou aftreden, wordt bepaald tegengesproken.

— Aan de barrières worden veel zamenscholingen van werklieden waargenomen. Eene zeer talrijke bijeenkomst op het Veld van Mars, was tegen Donderdag aangekondigd. Doch de politie is zeer waakzaam en niemand koestert eenige de minste vrees.

— Gisteren avond heeft eene groote bijeenkomst van Orleanisten plaats gehad bij den heer Thiers. De HH. Duvergier de Hauranne, de Lasteyrie, Chambolle, de Montebello, enz. waren er bij tegenwoordig.

— De vice-admiraal Cavy is tot vice-president van den raad der admiraliteit benoemd, in plaats van den vice-admiraal de la Suse, wien het kommandement van het evolutie-eskader is opgedragen, in plaats van den vice-admiraal Parseval-Dechènes, die tot lid van den raad der admiraliteit is benoemd.

— Naar luid van de laatste berigten uit Turkije, hebben er onderscheidene veranderingen in het ministerie plaats gehad. Soliman Pacha is door Mehemed-Ali, schoonbroeder des sultans en oud-minister van oorlog, vervangen. Ook de minister van financien is afgetreden en vervangen door Nazif Pacha. Het ministerie voor de kerkelijke eigendommen is op Halil Effendi overgegaan. Soliman-Pacha is tot lid van den staatsraad benoemd. De aanleiding tot deze ministerieele verandering moet in het slechte beheer der financien gezocht worden. De vloot had niet kunnen uitzeilen, bij gebrek aan geld; dezelve was, naar men wil, naar Alexandrie bestemd, volgens anderen zou dezelve in den Archipel op de zeeroovers gaan kruisen.

De kwestie der Hongaarsche vlugtelingen is geschikt. De sultan heeft eindelijk op het aandringen van Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten toegegeven, en de gevangenen zullen in vrijheid worden gesteld. Het Amerikaansch fregat *de Missisipi* is reeds te Smirna gearriveerd, en zal Kossuth en zijne lotgenooten naar Washington overbrengen.

— De rooverijen blijven te Smyrna aanhouden. Thans werd de Deensche Konsul het slagtoffer der misdadigers; zijn landgoed werd geplunderd, zijne huisgenooten mishandeld, en hij zelf medegevoerd, doch op het hulpgeschrei van zijne vrouw en kinderen en op de aankomst van den Nederl. Konsul, den heer van Lennep, lieten de booswichten hem los, maar namen een aanzienlijken buit met zich mede.

MADRID, 4 September. Het gerucht, dat de Cortes in de maand December zullen bijeenkomen, is van allen grond ontbloot.

— Gen. Ainat, afgevaardigde, is benoemd tot gouverneur generaal van Puerto-Rico.

— De laatste berigten uit Lissabon, loopende tot 31 Augustus, luiden ongunstig. De partijen zijn het meer dan ooit onder elkander oneens. De baron de Luz, hoofd van den generalen staf in Lissabon, heeft deze betrekking nedergelegd, omdat zijne inzigten over 's lands toestand niet strooken met die van den maarschalk Saldanha. De troepen, die een komplot hadden gesmeed te Visen, zijn naar Peniche overgebragt. Men gelooft dat de verkiezingen het sein zullen geven tot ernstige gebeurtenissen.

Eenige personen, leden der gemeenteraden, zijn gearresteerd onder de beschuldiging van opstand te hebben willen verwekken.

ENGELAND.

LONDEN, 9 September. De Lords der Admiraliteit hebben berigten ontvangen van de expeditie ter opsporing van Franklin; daaruit blijkt onwedersprekelijk dat Franklins schepen in 1846 in de baai van Killy hebben overwinterd. Men heeft den 26 Augustus 1850 kleedingstukken gevonden en stukken papier met den naam van M. Donald, een der officieren van gezondheid der expeditie. Den 27 vond men drie graven met de namen van drie schepelingen, behoorende tot de *Erebus* en *Terror*, welke vaartuigen, gelijk men weet, die van Franklin waren; zij waren overleden den 3 April 1846.

— Skefiah Khan, de Persische gezant bij ons hof, is in Engeland gearriveerd. Hij is welgemaakt en telt bijna veertig jaren. Daar de aankomst van den gezant niet aan de regering gemeld was, had men geen bevel gegeven, om zijne goederen van het onderzoek der tolbeambten vrij te stellen; dienvolgens was hij genoodzaakt geweest dezelve te Southampton achter te laten en zich alleen naar deze hoofdstad te begeven.

De administratie van den spoorweg heeft hem overigens met de aan zijnen rang verschuldigde achting ontvangen, en zoodra zijne aankomst in de hoofdstad bekend was, gaf het gouvernement bevel om zijne goederen zonder verder onderzoek af te geven.

— Het gouvernement heeft aan professor Wilson, in de letterkundige wereld bekend onder den naam van Christopher North, een jaargeld van L. st. 300 toegelegd. Men acht deze belooning van letterkundige verdiensten te meer opmerkelijk, omdat zij door een whigministerie, aan een schrijver die de staatkunde der whigs met volharding bestrijdt, is geschonken.

— De dagbladen van Dublin geven eene beschrijving van het gedenkteeken dat boven het graf van O'Connell zal opgerigt worden. Dit gedenkteeken zal zijn een gothieke ronde toren met een groot kruis; het geheel zal uit Iersch graniet worden vervaardigd.

— De Noord-Amerikaansche bladen behelzen thans zeer vele bijzonderheden en berigten betreffende de aangelegenheden van Cuba, doch zij brengen uit dat eiland zelf weinig nieuws aan, waaraan een onbepaald geloof te hechten is. De berigten over de expeditie van Lopez loopen weder uiteen; volgens sommige zou hij groote voordeelen behaald hebben en bij de bevolking veel bijval vinden; van eene andere zijde, die meer geloof schijnt te verdienen, zou de expeditie mislukt zijn. Intusschen veroorzaakten de laatste voorvallen op Cuba, en bijzonder de strenge strafoefening tegen de gevangen Noord-Amerikanen, schier allerwege in de Unie eene toenemende opgewondenheid der gemoederen. Te New-York, Philadelphia, Baltimore, New-Orleans en elders, zijn groote *meetings* gehouden, waarin allerlei besluiten strekkende om de Spaansche overheid op Cuba met wraakoefening te bedreigen en aan de bevolking op het eiland onafhankelijkheid te beloven, genomen werden.

In verscheiden oorden der Unie werden allerlei middelen te werk gesteld, om geld en manschappen bijeen te brengen, ten einde op Cuba het bloed der »vermoorde landgenooten" te wreken; en reeds waren drie schepen op weg naar Cuba met een aantal lieden, die Lopez wilden ondersteunen.

De leden van het kabinet, die meerendeels op reis waren, zijn in allerijl naar Washington teruggekeerd, ten einde te overwegen wat de regering bij de overhand nemende volksbeweging, waartegen zij trouwens weinig vermag, te doen stond.

Het dagblad van Washington berigt, dat van den consul der Vereenigde Staten te Havanna eene depêche is ontvangen, inhoudende, dat de gevangenen eerst na een geregtelijk onderzoek zijn ter dood gebragt, en dat de berigten van de verminking hunner lijken onwaar zijn.

Andere berigten melden dat het gouvernement der Unie reeds eene stoomboot naar Cuba heeft afgezonden, ten einde aldaar alles wat de ter-dood brenging der gevangen Amerikanen en het beschieten der Amerikaansche post-stoomboot betreft, te onderzoeken.

Intusschen hield men het daarvoor dat geen kandidaat voor het voorzitterschap der Republiek bij de aanstaande verkiezing kans zal hebben om te slagen, tenzij hij zich voor de (zoo al niet dadelijk dan toch te eeniger tijd, te bewerken) vrijmaking of aanhechting van Cuba verklare; in welk geval het gouvernement der Unie, hetwelk thans nog tegen de volksbeweging worstelt, weldra zelf daardoor zou worden medegesleept.

— De Spaansche ambassadeur bij het hof van St. James, de heer Xaverius Isturitz, heeft aan de *Times* een brief gerigt tot teregtwijzing en aanvulling van eenige feiten, door dat blad over den inval van Cuba medegedeeld. Die gezant schrijft o. a. het volgende:

»Het eerste gevecht tusschen de Spaansche troepen en de opstandelingen van Lopez, op het oogenblik dat laatstgenoemde ontscheepte, is zeer moorddadig geweest, en vooral ten nadeele der Spanjaarden uitgevallen. Gen. Enna die hen aanvoerde, zag zich genoodzaakt versterking af te wachten, alvorens hij weder offensief kon handelen, en toen hij genoeg versterking had, achtervolgde hij Lopez, die zich weldra van alle kanten door talrijker troepen dan de zijne omringd en buiten staat zag om langer het veld te behouden. Zijne 500 man waren bovendien spoedig tot 200 versmolten. Overal zegt de heer de Isturitz, heeft de bevolking de troepen ondersteund en de Amerikaansche indringers afgeweerd. Ook logenstraft de gezant de berigten van wreedheden, die naar luid der Amerikaansche bladen de executie van de door den Spaanschen admiraal gevangen genomen 50 Amerikanen vergezeld en gevolgd hebben.

— Het berigt van den opstand in de provinciën Antiochia en Popayan, in Nieuw-Grenada, heeft zich bevestigd; de opstand breidde zich zelfs uit. Te Carthagena verkeerde men in groote bezorgdheid; de militie was opgeroepen en het volk had wapenen bekomen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 10 Sept. Den 8 September is een verbond gesloten tusschen de *Zollverein* en de *Steuerverein*, vertegenwoordigd door Pruissen en Hannover. De laatste bestond uit eenige staten van Noord-Duitschland met Hannover, Bremen en Lubeck aan het hoofd. Deze twee vrije steden hadden tot dusverre steeds geweigerd in de Zollverein te treden; het traktaat wordt van kracht met 1 Januarij 1854.

— De *Brem. Ztg.* meldt, dat ten gevolge van de jongste besluiten van den Duitschen Bond de groothertog van Oldenburg de vergadering der staten heeft bijeengeroepen, om in de constitutie die wijzigingen te brengen, welke door de omstandigheden gevorderd worden. De groothertog verklaart, dat hij zich persoonlijk voor de constitutie gebonden acht zoodanig als zij thans bestaat, maar dat hij des noods abdiceren zal, ten voordeele van zijnen vermoedelijken erfgenaam, die niet verbonden is.

Men heeft reeds een gelijk besluit aangekondigd van den groothertog van Saksen Weimar, terwijl de hertog van Saksen Coburg en Gotha ronduit geweigerd heeft de hand te leenen aan elke verandering, die niet zou voortspruiten uit den volkswensch, uitgedrukt door deszelfs constitutionele organen.

— Op 4 September is de Zweedsche Landdag door den Koning gesloten.

— Naar aanleiding van den aankoop van een aanzienlijk landgoed door Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, schijnt men in Zweden te wenschen, dat meer Europeesche kapitalisten, landerijen in Zweden zullen koopen, omdat, zoo als men daar beweert, het geld er gemakkelijk en zeker te plaatsen en de interest hoog is.

— In den nacht van 30 op 31 Aug. hebben zich de Keizer en de Keizerin met familie, en den Prins Karel van Pruissen en den Groothertog van Saksen-Weimar per spoorweg van Petersburg naar Moskou begeven.

WEENEN, 8 Sept. Z. M. de Keizer is in den nacht van 5 op 6 September te Schönbrunn, een koninklijk lustverblijf nabij deze stad, teruggekeerd. 's Keizers reis naar Verona blijft bepaaldelijk uitgesteld.

— Het tractaat tusschen de kabinetten van Weenen en St. Petersburg betreffende de Donau-vaart is weder verlengd.

— De zaak der Hongaarsche uitgewekenen is uitgemaakt. De Porte heeft aan den Oostenrijkschen zaakgelastigde eene Nota doen geworden, waarbij hem berigt wordt, dat de bewaking dier lieden door de Turksche regering, tusschen 1 en 15 September zal ophouden.

— Berigten uit Konstantinopel van 15 Augustus melden, dat er dien dag eene verandering in het ministerie had plaats gehad.

ITALIË.

Den 5 September zou Z. H, zegt men, een Consistorie houden. Men wist nog niet of bij die gelegenheid Kardinalen zouden worden benoemd.

Z. H. heeft reeds 150,000 scudi bekostigd aan het voortreffelijk collegie op zijn last te Sinigaglia opgerigt en bestuurd door de Eerw. PP. Jezuiten. Z. H. [illegible] het op te rigten Seminarie te Rome [illegible] gesproken hebben, en waartoe een [illegible]

op kosten van Z. H. wordt opgetrokken met de kapitale som van 300,000 scudi begiftigd.

Het kamp dat te Verona zou gehouden worden, is tot veler verbazing eensklaps opgebroken, en de troepen zijn naar hunne kantonnementen teruggekeerd. Dit doet aan de komst des keizers twijfelen.

Het Sardinisch ministerie heeft een afvalligen, uit het klooster verjaagden en door den H. Stoel gesuspendeerden priester, Tamagnone genaamd, benoemd tot professor in de filosofie aan het collegie van Mondovi.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 September. De *Moniteur* bevat een kon. besluit, waarbij het middelbaar onderwijs in Belgie geregeld wordt. Die wet treedt in werking terstond na het eindigen der tegenwoordige vacantie.

STADSNIEUWS.

In de 215de Staats-Loterij, zijn in de 1e Klasse bij de 4e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 16689, 16600, 19229, 15905 en 14222, ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 September.

GETROUWD (10 Sept.): M. Paterarchi met J. H. de Gijselaar.

BEVALLEN (9 Sept.): J. G. van der Weyden, geb. Tiloo, D. - A. C. Meijer, geb. Jongeboer, Z. - P. C. Rijntjes, geb. Lambregts, D. - A. S. Saver, geb. Andres, D.

OVERLEDEN (9 Sept.): G. Meijers, wed. C. de Wede, 66 j.

Wisselkoers.

Parys	2/m.	*f* 56¾	Livorno	2/m.	*f* 38¾
„	zigt	„ 56¾	Napels	„	„ 80⅓
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,82½
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 30
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„ 35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„ 99¼
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„ $35\frac{1}{16}$
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„ 35¼
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,80
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,87½
Genua	2/m.	„ 46¾	Rotterdam		„ ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	10 SEPT. 4½ u. gebl.	11 SEPT. 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		58½	$58\frac{5}{16}$	$58\frac{7}{16}$	$58\frac{5}{16}$
Dito Dito	3	69⅜	69⅜	69½	$69\frac{7}{16}$
Dito Dito	4	90¾	90⅝		
Dito Obligatien O. I.	4	89⅝	89⅝		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	109½	109¼		
Aand. Rijn-Spoorweg			94¾		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844			/		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	$48\frac{9}{16}$			
Dito bij Rotsch. en Volkav.		48⅜	48½		
Frankrijk, Obligatien	3	52½	52⅜		
Spanje bij *Ardoin* £ 85	5	14⅜	$14\frac{7}{16}$	14½	$14\frac{7}{16}$
Dito Dito » 510		$14\frac{7}{16}$	14½	$14\frac{9}{16}$	14½
Dito Onbep. Stukken		$14\frac{7}{16}$	$14\frac{7}{16}$	14½	
Dito	3	39⅝	39		
Dito Binnenl. 2400 P.		$34\frac{11}{16}$	34⅝	$34\frac{11}{16}$	
Coup. *Ardoins*		7⅞	7⅞	$7\frac{15}{16}$	
Passive			5⅛		
Fransche Uitgest.					
Portugal te Londen 5 pCt. nu	4		$33\frac{15}{16}$		
Dito Dito		33⅜	33⅜		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106¾	106⅝	106¾	
Dito Dito 1828 en 1829		105⅝	105⅝	105½	
Cert. bij d°. 1831 en 1833		95⅞	95⅜		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	$89\frac{13}{16}$	$89\frac{11}{16}$		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		89½	$89\frac{7}{16}$		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		66⅜		
Cert. van dito		66¾			
Polen, Aand. à fl. 500		150			
Dito met Lot. » 300					
Amerika, Bank-Actiën					
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50	*f*				
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	76	75¾	76⅛	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	40	$39\frac{5}{16}$	39⅜	
Dito Nieuwe	5	81¼	$80\frac{13}{16}$	81½	80⅞
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4		64		
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito 250					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5		90⅞		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	4½				
Mexico	5	26½	26½	26⅝	$26\frac{9}{16}$
Venezuela 6 pCt. nu	3				
New Grenada 6 pCt. nu	1½				
Ecuador		$2\frac{13}{16}$			
Grieken	5				

Denemarken 5 pCt. 101½.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Van Hollandsche fondsen waren Integr. en 4 pCts. met weinig affaire lusteloos, 3 pCts. prijshoudend. In Metallieken was de handel wederom zeer uitgebreid, doch aanhoudende verkoopers deden dezelve circa ¼ onder de slotkoers van gisteren terug gaan. Van de overige vreemde soorten valt weinig bijzonders te melden, alleenlijk Spaansche 5 pCts. waren een weinig aangenamer bij eenige affaire.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Sept. Belg. leen. 2½ pc. —; 5 pc. 98⅝; 1840, 5 pc. 100; Spanje Ard. 5 pc. $14\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 73¼.

PARIJS, 9 Sept. Fransche 3 pc. 56,40; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 92,40; 5 pc. N. —,—; Schatk. 3,—; Bank-Actien 2140,—; Belg. 1840, 5 pc. —; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 37⅜; Binnenl. 3 pc. 34⅞; Holl. 2½ pc. 60; Piemont 1834 975,—; 1849 —,—; 1851 915,—; Haïti —,—; Rom. Leening 74.

MADRID, 6 Sept. Spanje 3 pc. 36¼; Ardoins 5 pc. 17⅛; Uitg. Schuld 6½; Coupons 8¼.

LONDEN, 9 Sept. Cons. kont. — a —; op tijd 96¼ a 96⅜; Braz. 90 a 92; 1829/39 90 a 91; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77½ a 78½; N. L. 5 pc. 101¾ a 102¼; Ecuador 3¼ a 3½; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3⅝ a 3⅝; Mexico 26⅞ a 27⅛; Peru 4 pc. 90 a 91; Uitgest. 43 a 43½; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 32¾ a 33¼; 3 pc. 33 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 111 a 113; (N.) 4½ pc. 101⅝ a 101⅞; Spanje 5 pc. 20¼ a 20⅜; 3 pc. 36⅞ a 37¼; Coupons — a —; Passive 5⅛ a 5⅜; Holl 2½ pc. 59 a 59½; 4 pc. 92¼ a 92¾; Venez. 29½ a 30½; Uitgest. 10½ a 11.

WEENEN, 9 Sept. Met. 4½ pc. 85; 5 pc. 95¾; Bank-Actien 1244.

BERLIJN, 9 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 88⅝; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93¾; Pools. 4 pc. 83; Loten fl. 200 —; id. fl. 300 144; id. fl. 500 83¾.

HAMBURG, 9 Sept. Rusl. Eng. Leen. 107½; Stiegl. 4 pc. 90; Spanje, Ard. 5 pc. 14; Binnenl. 3 pc. 33.

FRANKFORT, 9 Sept. Met. 5 pc. 79¾; 4 pc. 62⅞; 2½ pc. 40⅛; Bank-Actien 1262; Darmst. Loten fl. 50 82¼; id. fl. 25 28; Badensche Loten fl. 50 59; id fl. 35, 34½; Nassausche 26⅜; Holl. 2½ pc. 58¼; Werk. Sch. 4 pc. 89¾; Sijndic. 3½ pc. 89¼.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 9 Sept. Heden zijn verkocht 1200 kranj. en kan. Java Suiker ex *IJssel* en *Willem de Clerck* prijs geheim.

10 Sept. De heden gehouden veiling van Mahonijhout enz., is afgeloopen als volgt:

856 blokk. Mahonijhout;	verk.	387 blokk. tot 20 à 22 c.
106 platen Cederhout;	„	106 platen „ *f* 1½.
248 stuks, 11 ton Pokhout;	—	opgehouden.
400 blokk. Florida Cederhout;	—	„
103 „ Ebbenhout;	„	45 blokk. tot *f* 5¼.

Na de veiling zijn nog verkocht 116 blokk. Mahonijhout en 11 ton Pokhout tot geheime prijzen.

Heden zijn verkocht 18 vn. Maryland Tabak, per *Generaal Washington*.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 10 Sept. Moutwijn *f* 10,26; Jenever *f* 13,75; Amst. Proef *f* 15, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

LONDEN, 9 Sept. *Suiker* zeer gedrukt; van de 14,000 z. in veiling is slechts 4000 verkocht; 4000 z Fernamb. zijn uit de hand afgedaan tot geheimen prijs. Buitenlandsche Geraffin. minder gevraagd; men noteert: Hamb. brooden 29 s. 6 d. à 31 s. vrij aan boord, Holl. 30 a 31 s., Belg. 27 s. 6 d a 28 s. 6 d., Stamp-de Bruijn extra 27 s. 6 d., n°. 2 26 s, n°. 3 24 s. 6 d., Kooij n°. 1 en 2 24 a 25s., B en H en S en T 23 a 24 s. en 25 s.; andere merken 23 s. 3 d. a 24s. 6 d., Belg. 25/6 a 26/.

Koffij. Supra fijn ord. bleek tot middel sterk kleurig Plant. Ceylon is in veiling met 50 a 53 s. voor uitvoer betaald; native Ceylon 40/ met gretige koopers.

Rijst. 1500 b. zeer goed grot wit Bengal gingen tot 9/6 in Entr. af.

LIVERPOOL, 8 Sept. *Katoen.* De markt is heden zeer ferm geweest: 9000 balen werden verkocht, waarvan 1500 aan uitvoer en 2000 aan speculatie.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 11 September. De brieven van Suriname en Engeland, eergisteren door de stoomboot Dee, te Southampton aangebragt, loopen tot 6 Augustus, het schip Thetis, Kapt. Poel, zou den volgenden dag van daar herwaarts vertrekken; (voor de arrivementen zie de havenlijst.) — Volgens brieven van Suriname was de Geele koorts aldaar nog niet aan het afnemen, gedurende de maand Julij waren 102 personen overleden, waaronder Kapt. H. D. Puister gevoerd hebbende het schip Sicilie, en 17 andere personen van koopvaardijschepen. De stoomboot en de Nederlandsche oorlogschepen de Pijl en de Scorpioen, kruisten wegens de ziekte buiten Braamspunt.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 10 Sept. W. van Alewijn, Helena, Archangel.

HELVOET, 9 Sept. N. E. Kramer, Vier Gebroeders, Archangel.

UITGEZEILD:

HELVOET, 10 Sept. H. H. Harms, Princes Charlotte, Batavia, gesleept door de stoomboot Brouwershaven. - F. Swart, Burgemeester Huidekoper, (s.) Londen.

SCHEEPS-VRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 6 September. Naar Amsterdam *f* 15½ a *f* 16 voor Tarwe; vrachten laag en vraag naar scheepsruimte onbeduidend.

STETTIN, 7 September. Naar Rotterdam *f* 14 voor Tarwe; vrachten gedrukt met overvloed van scheepsruimte.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 11 Sept. in lading naar:

Keulen	D. Hoogeweg, Prins Emil.
„	H. J. Wilson, Colln N°. 10.
Weesel	A. Balk, Alma.
„	J. H. C. de Graef, het Vertrouwen.
Mainz	T. Bauman, Jonge Paulina.
Manheim	J. G. Kroll, Hoffnung.
Coblenz	N. Urmetser, Frankfort N°. 7.
Frankfort	G. J. Andres, Frankfort N°. 9.
Straatsburg	J. Kievitz, Frankfort N°. 17.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	W. v. Maanen, Niederrein N°. 9.
Ludwighaven	E. Itschert, Waldburger Catharina.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Heilbron	G. Heuss, Janus.
Brussel, Antwerpen en oml. plaatsen	D. P. de Vries, (Stoomsleepdienst.) Anna Sophia.

AMSTERDAM, 10 September vertrokken naar:

Weesel P. J. J. Balk, Vrouw Rebecca.

KEULEN, 2 September in lading naar:

Amsterdam	Kapt Wilson	Cölln N°. 4.
Rotterdam	„ Coesen	„ „ 15.

Rijnhoogte: ARNHEM 10 Sept. 3 el 83 duim; KEULEN 10 „ 15 vt. 2 „

ADVERTENTIEN.

Een Ondermeester van den 3en rang R. K., geschikt voor eene talrijke lagere school, des noods het orgel kunnende spelen en van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne onder aannemelijke voorwaarden geplaatst. Adres met *franco* brieven onder letter Z. aan H. Honstink, Steendr. en Boekh. te Deventer. (1362)

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.

Maal-Stoompacketten voor Passagiers en Goederen.

AFVAART van **ROTTERDAM** naar **LONDEN.**

Woensdag	3 September	's morgens	7	ure.
Zaturdag	6 „	„	8	„
Woensdag	10 „	„	11	„
Zaturdag	13 „	's namiddags	1	„
Woensdag	17 „	's morgens	7	„
Zaturdag	20 „	„	7	„
Woensdag	24 „	„	10	„
Zaturdag	27 „	's middags	12	„

Afvaart van Londen elken Woensdag en Zaturdag 's morgens ten 10 ure van St. Katharine's Steam-Wharf.

Vracht: Groote Kajuit £ 2. Voorkajuit £ 1. 10 Sh. Kinderen onder 10 jaar den halven prijs; wagens met 4 wielen £ 4. 4 Sh; idem met 2 wielen £ 3; Paarden £ 3. 10 Sh. Honden 7 Sh. 6 pen. ieder.

W. SMITH & P. A. VAN ES.
(1363) Agenten.

Door den Uitgever dezes zijn aan zijne Inteekenaren verzonden:

Het 4e en laatste deel van **HUNOLDT SERMONEN.** Prijs der 4 deelen compleet. . . *f* 5.00

Het 2e deel van de **NAVOLGING VAN JESUS CHRISTUS OVERWOGEN,** door Herbet. Dit werk wordt in 4 deelen compleet. Prijs. . *f* 2.50

Het 2e deel van den **ROOMSCHEN CATECHISMUS,** op last der H. Kerkvergadering van Trente opgesteld enz. Prijs der 2 deelen . *f* 2.25

Tome VI. **SERMON** du père Pallu, waarmede dit werk compleet is. Prijs . . . . *f* 4.50

Voorts zijn bij denzelven onder anderen voorhanden:

MANUEL de Persévérance, dedié aux elèves du Pensionnat de St. Vincent de Paul à D.... opuscule utile a toutes sortes de personnes et en particulier à la jeunesse chrétienne . . . . *f* 0.20

Alsmede de volgende werken van Hendrik Conscience:

DE ARME EDELMAN, met vier platen, door Ed. Dujardin.

RIKKE-TIKKE-TAK, met 4 pl., door Ed. Dujardin.

HOUTEN CLARA, met 4 platen, door Ed. Dujardin.

BLINDE ROSA, met 4 platen, door Ed. Dujardin.

DE LOTELING, met 4 platen, door Ed. Dujardin.

BAES GANSENDONCK, met 4 platen, door Ed. Dujardin.

GESCHIEDENIS van graef Hugo van Craenhove en van zijnen vriend Abulfaragus, historische tafereelen uit de XIVe eeuw, versierd met 20 groote platen op Chineesch papier, door Ed. Dujardin.

JACOB VAN ARTEVELDE, versierd met eene titelplaet en eene kaert van het oude Gent (3 deelen).

WAT EENE MOEDER LIJDEN KAN, met 50 houtsneden geteekend door J. Mathysen.

LAMBRECHT HENSMANS, met 40 houtsneden geteekend, door J. Mathysen (2 deelen).

EENIGE BLADZIJDEN uit het Boek der Natuer, met eene titelplaet.

HOE MEN SCHILDER WORDT.

SISKA VAN ROOSEMAEL.

DE LEEUW van Vlaenderen, of de slag der Gulden Sporen. — Vierde Uitgaef. (2 deelen).

Deze drie laatste werkjes waren uitverkocht en zijn onlangs herdrukt.

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.